

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van Woning Velghe in Gent

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Gent, gegeven op 6 september 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 26 september 2018, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van Woning Velghe aantoonst;

Overwegende dat Woning Velghe als monument architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Woning Velghe, ontworpen door architect André Claessens in 1936, getuigt van een hoge ontwerpqualiteit en is representatief voor de stijldiversiteit die het interbellum kenmerkte. De straatgevel van de woning incorporeert in belangrijke mate invloeden van de pakketbootstijl, die als een latere vorm van art deco kan worden beschouwd en ook zichtbaar is in het interieur. De typische kenmerken van de pakketbootstijl zijn onder meer zichtbaar in de gestroomlijnde vormgeving van de erker, de aanwezigheid van patrijspoortramen of ovaalvormige vensters in interieur en exterieur, van vlaggenmasten en van zichtbare metalen, verchromde elementen, zoals balkonhekken en buisprofielen in de trapleuning. Daarnaast sluit het pand voor sommige elementen eerder aan bij het modernisme, maar worden ook traditionele elementen en vormen geïncorporeerd, die vooral in het interieur terug te vinden zijn. Dit 'Roze Huis' – waarvan de bijnaam afgeleid is vanuit de kleur van de opvallende, betegelde gevelafwerking – getuigt van een persoonlijke assimilatie van deze invloeden en neemt hierdoor een uitzonderlijke en vooruitstrevende plaats in binnen het gebouwde patrimonium in Gent van die periode. De rijkelijke, opvallende én atypische gevelafwerking, -opbouw en -detaillering van Woning Velghe had bovendien een belangrijke voorbeeldfunctie. Architect Joseph Lycke inspireerde zich voor het ontwerp van de Woning Van der Veeken in Wetteren (1937) openlijk op Woning Velghe, maar ook in Mechelen bevindt zich een ontwerp van Adolf Roose (1939) dat onmiskenbaar beïnvloed werd door het uitzonderlijke ontwerp van Claessens.

Woning Velghe sluit qua opbouw wel aan bij de algemene typologie van de rijhuizen uit het interbellum, die vaak gekenmerkt worden door een discrepantie tussen een eigentijdse geveluitwerking en een relatief traditionele planopbouw. De indeling van een enkelhuis

onderging in het interbellum enkele algemene evoluties: de aanwezigheid van een kleine functionele keuken, de aandacht voor efficiëntie in de vorm van ingemaakte kasten, de toename van de relatie tussen interieur en exterieur met aandacht voor licht en groen – in dit geval bijvoorbeeld veruitwendigd in de oorspronkelijke aanwezigheid van een theesalon en veranda –, en de ruime traphal verlicht met glas-in-loodramen in de achtergevel. Een getuige van de bouwperiode is ook de gaaf bewaarde badkamer, die in die periode steeds vaker op de eerste verdieping werd gesitueerd in de nabijheid van de slaapkamers, eventueel in combinatie met een toilet. Door de herbestemming van de woning tot kantoor gingen sommige elementen verloren, maar de algemene planindeling bleef bewaard en afleesbaar. Ook is de woning representatief voor het oeuvre van architect Claessens (1904-1960), dat in zijn totaliteit opvalt door de verzoening van zakelijkheid, functionaliteit en modernisme met ornamentiek, fantasie en traditionele elementen. Claessens realiseerde zijn oeuvre hoofdzakelijk in Oost-Vlaanderen. Dit oeuvre is behalve stilistisch divers en gelaagd, ook op typologisch vlak gevarieerd en omvat behalve rijhuizen en villa's, ook bedrijfsgebouwen, kantoren, appartementsgebouwen en winkels. Woning Velghe vertoont gelijkenissen met andere – hoofdzakelijk Gentse – huizen naar zijn ontwerp, bijvoorbeeld in het voorkomen van een plat dak, een divers materiaalgebruik, het onderscheid tussen de afwerking van de plint en bovenbouw, het groeperen van rechthoekige vensters tot horizontale stroken op de bovenverdiepingen, en eveneens de toepassing van ronde patrijspoortvensters en ovale vensters. Bouwkeramiek hanteerde hij in de andere gekende voorbeelden enkel voor sommige bouwonderdelen, maar niet zo expliciet en omvangrijk als bij Woning Velghe. Daarnaast illustreert de woning ook Claessens' totaalaanpak, waarbij hij aandacht had voor comfort, functionaliteit en verlichting;

Overwegende dat Woning Velghe in Gent als monument artistieke waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Woning Velghe wordt gekenmerkt door een hoge ensemblewaarde, die bepaald wordt door een kwalitatief ontwerp van zowel exterieur als interieur. De straatgevel kan op zichzelf beschouwd worden als een kunstwerk, omwille van de weloverwogen, artistieke compositie en de bijzondere afwerking. Architect Claessens slaagde erin de gevel op te bouwen op basis van een driedimensionaal spel met rechthoeken en ovalen. Vooral deze ovale vormen zijn opvallend aanwezig en komen terug in het benedenvenster, het grondplan van de erker en de vormgeving van het decoratieve scherm boven de toegangsdeur. De uitwerking van dit scherm, opgehangen aan uitstulpingen van de tegels, heeft op zichzelf ook een grote sculpturale kwaliteit. De dynamiek van de vormgeving wordt versterkt door het opvallende kleurgebruik, meer bepaald het contrast tussen de roze bovenbouw en de zwarte graniet van de onderbouw, mogelijk oorspronkelijk versterkt door kleurrijke accenten in een contrastkleur, aangebracht op het schrijnwerk. Ook de aanwezige texturen en effecten verlevendigen dit totaalkunstwerk, meer bepaald de matte tegels en beschilderde, decoratieve elementen die contrasteren met de glanzende graniet en de verchromde metalen banden en buiselementen.

De rijkelijke afwerking van het interieur bevindt zich in het verlengde van de opmerkelijke voorgevel en is representatief voor de ontwikkeling van de interieurkunst en decoratieve kunsten tijdens het tweede kwart van de 20ste eeuw. De woning is herkenbaar bewaard, ondanks de herbestemming als kantoor, die leidde tot noodzakelijke aanpassingen, en het verdwijnen van het oorspronkelijke, losse meubilair. De bewaarde interieurafwerking situeert zich op de gelijkvloerse verdieping in de representatieve vertrekken, namelijk de inkom, traphal, leefruimte, lavabonis en het toilet, en op de bovenverdieping de traphal, hoofdslaapkamer, badkamer en het toilet. Opvallend hierbij zijn vooral de afwerking met diverse soorten marmers, zowel van vloeren, radiatorkasten als lambriseringen, aansluitend bij de art deco, gecombineerd met verzorgd en decoratief uitgewerkt houten schrijnwerk, verlevendigd met onder meer glas in lood (deuren) en gestroomlijnde metalen elementen (trapeuning). Architect Claessens was eveneens actief als meubelontwerper. Hoewel geen archiefmateriaal bewaard is omtrent interieurafwerking, die eveneens uit vast meubilair bestaat (en gedeeltelijk bewaard is), is er sprake van een duidelijke eenheid met het architectuurontwerp. Het interieur van Woning Velghe is bovendien representatief voor de manier waarop Claessens functionaliteit en moderniteit verzoende met esthetiek. Dit is

bijvoorbeeld zichtbaar in de aanwezige buislampen in de badkamer, maar evenzeer in de weloverwogen omgang met indirecte verlichting in de traphal, die zo de ruimte mee vormgeeft. De badkamer kan omwille van de gave bewaring van de afwerking, het aanwezige sanitair en het ensemble van de twee lavabo's met buislampen, beschouwd worden als een zeldzaam ensemble met een hoge esthetische kwaliteit;

Overwegende dat Woning Velghe als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Woning Velghe representeert de invloed van de opdrachtgever in de vormgeving en de kwalitatieve afwerking, en is een interessant voorbeeld van de wooncultuur in Gent tijdens het interbellum. Woning Velghe dankt haar graad van afwerking aan haar bouwheer Pierre Velghe, die zowel eigenaar was van een groothandel in bouwmaterialen als scheepsbevrachter. Ook de stilistische keuze voor de bootstijl kan verband houden met zijn beroep. De rijke afwerking met een gevarieerd gebruik van bijvoorbeeld hout, marmers en glas in lood, wijst op een welgestelde eigenaar. Dit wordt versterkt door het aanwezige comfort in de woning, dat in het interbellum een belangrijke opmars kende en hier resulteerde in onder meer een aansluiting op het waternet, de elektrificatie in de woning, de aanwezigheid van centrale verwarming en de ontwikkeling van het sanitair. De bewaarde badkamerinrichting en de decoratief afgewerkte radiatorkasten illustreren dit,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

Woning Velghe, Koning Albertlaan 97 in Gent, bekend ten kadaster: Gent, 9de afdeling, sectie I, perceelnummer 786R3.

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het monument Woning Velghe heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° architecturale waarde;
- 2° artistieke waarde;
- 3° historische waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

Woning Velghe is gebouwd als een rijwoning aan de Gentse Koning Albertlaan, voorzien van een tuin en achterliggende garage. Ze werd gebouwd in één bouwfase tijdens het interbellum als een privaat burgerhuis en bewaart een vormgeving die aansluit bij de pakketbootstijl, maar gecombineerd wordt met andere stijlinvloeden.

Exterieur

Ze is opgevat als een rijhuis van drie bouwlagen en twee traveeën onder een plat dak. De strak uitgewerkte straatgevel wordt afgelijnd door een eenvoudige lijst, doorlopend uitgevoerd met het gevelparement. De afwerking van het gevelparement vormt een blikvanger in de rijbebouwing en getuigt van een verzorgd, kwalitatief materiaalgebruik. De onderbouw in zwarte, glanzende graniet op een lage hardstenen plint, wordt gecombineerd met een bovenbouw afgewerkt met rechthoekige roze faiencetegels.

De brede linker venstertravee omvat onderaan een ovaalvormig venster. De vensters in de betegelde bovenbouw zijn daarentegen allemaal rechthoekig en gesitueerd in een smalle, licht verdiepte omlijsting, die eveneens met tegels is afgewerkt. Het stalen schrijnwerk, voorzien van een kenmerkende roedeverdeling van grote vierkanten, is bewaard op de gelijkvloerse en eerste verdieping. De bovenbouw wordt in de venstertravee eerst doorbroken door een breed rechthoekig venster boven het ovale venster, dat zo eveneens de benedenverdieping verlicht. Op de eerste verdieping wordt de travee verlevendigd met een beglaasde erker met afgeronde zijkanten en een bekronend balkon. Dit balkon wordt afgesloten met een gebogen balkonhek opgebouwd uit een buisprofiel als leuning en een afsluiting bestaande uit horizontaal lopende metalen banden en decoratieve accenten. Twee gebogen buisprofielen verankeren het balkon met de erker. Een rechthoekig venster geeft uit op het balkon. De bovenbouw is eerder gesloten uitgewerkt in de rechtertravee. Boven de deur gaan twee smalle horizontale vensters, ingevuld met glas-in-loodramen, schuil achter een decoratief metalen scherm, dat opgehangen lijkt aan uitstulpingen in de tegels. De twee bovenverdiepingen worden in deze travee elk verlicht door een hoger geplaatst, horizontaal venster. Het bovenste venster wordt langs rechts geflankeerd door een gesloten gevelvlak waartegen een metalen vlaggenmast is bevestigd. De hardstenen plint van de gevel wordt ter hoogte van de kelder geopend ter verlichting van dit niveau. In de deurtravee springt ze terug om ruimte te bieden voor een hardstenen, gebogen trede tot de toegangsdeur. De rechthoekige, metalen vleugeldeur is verdiept gesitueerd tussen gebogen dagkanten, die net zoals de volledige onderbouw afgewerkt zijn met graniet. Rechts van de deur is een aansluiting op het waternet voorzien. De metalen vleugeldeur die de toegang vormt tot de woning sluit aan bij de decoratieve accenten in de bovenbouw. De beglaasde vleugels zijn afgesloten met horizontale, blinkende metalen banden gecombineerd met fijnere profielen. Deze buigen aan weerszijden van de middenstijl om rond een verticaal lopend buisprofiel dat de klink vormt.

De achtergevel is eenvoudiger uitgewerkt in zichtbaar baksteenmetselwerk en veruitwendigt de interne structuur. Ten noorden is de uitbouw met de voormalige keuken en het achterliggende theesalon qua volume bewaard. Op de bovenverdieping is de aanwezigheid van de traphal aan de achterzijde – in het verlengde van de deurtravee – zichtbaar door de overwogen plaatsing van telkens twee verticale, rechthoekige vensters op de beide tussenniveaus, voorzien op het bovenste niveau van een drieledige verdeling, en allen ingevuld met geometrische glas-in-loodramen. Eenvoudige rechthoekige vensters openen de slaapkamers op de bovenverdiepingen naar het westen.

Achterin de tuin is er een bakstenen garage, symmetrisch opgebouwd met – in navolging van de pakketbootstijl – vier patrijspoortramen bovenaan en afgeboord met cementen pannen.

Interieur, planindeling:

Het grondplan van Woning Velghe is opgevat als een traditioneel enkelhuis. De woning is onderkelderd en omvat volgens de bouwplannen op dat niveau kelders voor voorraad, kolen en verwarming. De gelijkvloerse verdieping bestaat uit de circulatietravee rechts met achtereenvolgens de afgesloten inkom en de traphal, aan de linkerzijde geflankeerd door een salon aan de straatzijde, dat in een open verbinding staat tot de achterliggende eetkamer. Achter de traphal is er een overdekte binnenkoer voorzien, waarop een nis met lavabo, een toilet en een kleine keuken uitgeven. Achterin bevindt zich nog een bouwvolume met de grote keuken en achterliggend een theesalon, dat via een gebogen vensterpartij uitkijkt op het binnengebied en bijkomend wordt verlicht met ronde lanterneaus. Op de bovenverdieping geeft de trapzaal toegang tot de 'grote slaapkamer' aan de straatzijde ter hoogte van de erker, die in verbinding staat met de daarnaast gelegen badkamer. Deze is eveneens bereikbaar vanuit de traphal, waar zich ook een afzonderlijk toilet bevindt. Achter de grote slaapkamer is er nog een kamer voorzien. Op de bovenverdieping bevinden zich drie kamers, waarvan twee aan de voorzijde en één achteraan. Het interieur wordt over het algemeen gekenmerkt door een grote aandacht voor licht en kleur, bekomen door de aanwezige glasramen, grote vensters en lanterneaus.

Interieur, afwerking:

De aanduiding van de materialen op de oorspronkelijke plannen en de hedendaagse toestand wijzen op een rijkelijke afwerking en een verfijnd en luxueus materiaalgebruik. De interieuraankleding zet de modernistische vormgeving van de voorgevel verder, maar combineert dit met traditionele motieven en elementen. Een belangrijk deel van de vaste interieurafwerking bleef bewaard, evenals het erg verzorgde binnenschrijnwerk. De binnendeuren zijn – net als de trap – uitgevoerd in Slavonische eik en getuigen bijvoorbeeld door de uitspringende regel boven de deuren en het bewaarde metalen hang- en sluitwerk van een afwerking met oog voor detail. De enkele paneeldeuren zijn geopend met patrijspoortramen (gelijkvloerse en tweede verdieping) of ovaalvormige ramen (eerste verdieping). De invulling varieert van transparant, eventueel gestructureerd, glas (gelijkvloerse verdieping) tot kleurrijke, geometrische glas-in-loodramen. Glas in lood is eveneens aanwezig in de vleugeldeuren die uitgeven op de traphal, de vensters boven de toegangsdeur en de vensters in de achtergevel van de traphal. De glas-in-loodramen zijn verlevendigd door het gebruik van verschillende soorten structuurglas (types *granit*, *océanic* (groefjes), *verre diamanté* en Amerikaans/*Tiffany* (gevlamd)) en gekleurd glas met warme (gevlamd geel, bruin, oker, roze) en koude (zwart, blauw, wit) tinten.

Gelijkvloerse verdieping, inkom:

De inkom is opgevat als een afzonderlijk portiek. De vloer is uitgevoerd in bleke, gaderde marmer, omlijnd door een kader van zwarte natuursteen en een boord in donkere gevlamde marmer. In de vloer is een uitsparing voorzien voor het inwerken van een vloermat, omlijst met marmer. De gevlamde marmer van de omranding van de vloer is ook doorgetrokken tot lambrisering. De wanden zijn daarboven voorzien van een geschilderde bepleistering, boven de deur tot de traphal met een traditioneel geïnspireerde schouderboog in aangebracht. Het plafond is daarentegen strakker uitgewerkt en wordt geaccentueerd met vlakken en lijstwerk. Centraal in het plafond is een cirkelvormige lichtarmatuur voorzien. De inkom wordt optisch vergroot door spiegels die tegen beide zijwanden zijn geplaatst in een dieper gelegen nis en een met gaderde roze/beige marmer afgewerkte omlijsting. De vormgeving van de nis en de spiegels, als een variatie op een schouder- en gordijnboog, sluit aan bij een traditionele, behoudsgezinde strekking, en contrasteert zo met het moderne, eigentijdse karakter van het exterieur en een groot deel van de interieurafwerking. De beige marmer van de omlijsting van de spiegels wordt eveneens benut voor een rechthoekige radiatorkast onder de noordelijke spiegel en een marmeren siertablet bij de zuidelijke. De tablet wordt centraal onderbroken door een hoger opgetrokken, zeshoekige pijler in gevlamde rode marmer.

Gelijkvloerse verdieping, traphal:

Een beglaasde houten vleugeldeur met opvallend metalen hang- en sluitwerk en ingewerkte, geometrische glas-in-loodramen leidt via een doorgang onder een arcadestructuur naar de traphal. De oostwand in de traphal tot de arcade is bovenaan aan weerszijden in de hoeken voorzien van indirecte verlichting in de vorm van een kwart bol. De bleke marmeren vloer is net als de inkom voorzien van een kader in zwarte natuursteen en een boord in gevlamde marmer. Opvallend in de doorgang onder de arcade is het aanwezige 'tapijt', een decoratief inlegwerk van verschillende marmersoorten tot een geometrische compositie. Net als in de inkom wordt het spel met marmers doorgetrokken tot de wanden. De marmeren vloer wordt gecombineerd met een lage lambrisering (0,65 meter volgens de plannen) in gevlamde marmer, met daarboven een bepleisterde wandafwerking. Tegen de noordwand van de arcade loopt de lambrisering over in een met gevlamde marmer omlijste spiegel met een strakke, geometrische opbouw en onderaan een marmeren plantenbak. De spiegel en decoratieve pijlers worden afgelijnd met zwarte natuursteen en bovenaan is de marmer schouderboogvormig uitgewerkt. Ten zuiden van de traphal is een opvallende radiatorkast bewaard, uitgevoerd in gevlamde roodbruine marmer en afgesloten met een decoratief metalen rooster met een horizontale belijning. In de vestiaire achter de trap is de lambrisering hoger opgetrokken tot vlakken met afgeronde hoeken. Tegen de westwand zijn een ronde

spiegel, metalen kapstokken en een hoedenrek bevestigd, terwijl de noordwand uitgebouwd is als paraplubak en voorzien is van een metalen armatuur. De voornaamste blikvanger in de ruimte is de trap. De trap in Slavonische eik, aanvattend op een basis met twee gebogen uitgewerkte treden in gevlamde marmer, valt op door de opmerkelijke verchromde leuning. Dit buiselement sluit aan bij de moderne pakketbootstijl, maar wordt door architect Claessens gecombineerd met traditionelere motieven. De borstwering vormt een combinatie van strakke metalen staven, verchromd of voorzien van een donkere afwerking, met bolvormige metalen motieven en krullende accenten. Onder de trap is de toegang tot de kelder voorzien. Deze is afgesloten met een houten paneeldeur met een patrijspoortraam, ingevuld met transparant glas. De deur is voorzien van een opvallende, geometrisch vormgegeven klink in metaal, die een kubusvormig element combineert met een cilinder als handvat.

Gelijkvloerse verdieping, salon en eetkamer:

De twee toegangsdeuren tot de voormalige salon en eetkamer zijn van gelijkaardige klinken voorzien. Deze vleugeldeuren zijn – net als de deur tussen inkom en traphal – ingevuld met geometrische glas-in-loodramen. De salon en eetzaal bewaren de houten parketvloer in visgraat. De wanden en overgang tot het plafond bewaren de bepleistering en het lijstwerk. Het venster aan de straatzijde is voorzien van een marmeren venstertablet met daaronder een houten omkasting van de radiator. Beide ruimtes staan in een open verbinding tot elkaar en worden enkel visueel van elkaar gescheiden door de aanwezigheid aan weerszijden van een uitsprong van de muur en een halfronde pijler, waartussen een glazen vitrine op een houten onderbouw is voorzien.

Gelijkvloerse verdieping, overdekte binnenplaats met toilet, lavabonis en keuken:

De traphal geeft uit op een overdekte binnenkoer tussen de voorbouw en de achterbouw met de keuken. De deuren die erop uitgeven, zijn gelijkaardig aan de deur tot de kelder, maar de patrijspoortramen zijn ingevuld met structuurglas. De metalen klinken zijn eenvoudiger, maar sluiten er op stilistisch vlak wel bij aan door hun gestroomlijnde vorm en materiaalgebruik. De lavabonis en het toilet die zich achter de traphal bevinden en op de binnenkoer uitgeven, bewaren een vloer en hoge lambriserings in verschillende marmersoorten, aansluitend bij en gelijkaardig aan de afwerking van de traphal. Tegen de oostwand van de lavabonis en in het toilet zijn metalen kledinghangers bewaard. Ten westen van het toilet is de beglaasde, houten afsluiting van de kleine keuken eveneens bewaard. Achterin de uitbouw bevonden zich in de keuken en achterliggend het theesalon, verlicht door cirkelvormige lanterneaus.

Bovenverdiepingen, traphal:

De monumentale traphal wordt op beide niveaus verlicht met verticaal uitgewerkte glasramen in de achtergevel. Hun geometrische compositie, hun variatie in de structuur van het benutte glas en het lichte kleurgebruik sluiten aan bij de glas-in-loodramen die terug te vinden zijn op de gelijkvloerse verdieping. Ook de venstertabletten in gevlamde marmer zijn bewaard. De vloer van de bordessen van de trap sluit aan bij de vloeren van de respectievelijke overloop. Op de eerste verdieping en op het bordes van dit tussenniveau is een houten vloer in mozaïekparket bewaard, terwijl een houten plankenvloer aanwezig is op de bovenste verdieping. Op de overloop van de eerste verdieping is een strak uitgewerkte marmeren radiatorkast bewaard en op die van de tweede verdieping een vaste, functionele kast.

Bovenverdiepingen, slaapkamers:

Op de bovenverdiepingen bevinden zich twee slaapkamers op de eerste verdieping en drie op de bovenste verdieping. De muren en de plafonds bewaren in sommige gevallen een eenvoudige bepleistering met lijstwerk als afwerking. De hoofdslaapkamer op de eerste verdieping (ter hoogte van de erker) bewaart wel een met hout omlijste bednis. In de nis staat in beide hoeken een vast houten nachtkastje met een gestroomlijnde vorm, en met erboven telkens een opening en een hoekkast met gebogen voorzijde. Een houten regel die

dienst kan doen als legplankje verbindt beide. De opening tot de erker aan de straatzijde is net als de deuren voorzien van een houten omlijsting met uitspringende regel. De achterste kamer op de bovenste verdieping bewaart een strak uitgewerkte marmeren haard.

Eerste verdieping, toilet en badkamer:

De meest opvallende en gave elementen in het nachtgedeelte zijn de badkamer en het afzonderlijke toilet op de eerste verdieping. Het toilet en de badkamer bewaren de originele betegeling van de vloeren die gekenmerkt wordt door een regelmatig patroon van witte geglazuurde, vierkante tegels met kleinere zwarte tegeltjes gecombineerd en voorzien van een blauw vlak ter hoogte van de badkuip, afgeboord met zwart. In het toilet wordt de vloer gelijkaardig afgeboord met blauwe en zwarte tegels. De wanden zijn eveneens voorzien van een hoge betegeling bestaande uit vierkante blauwe tegels, bovenaan afgebied door twee smalle tegelstroken, die zwarte lijnen vormen. In de betegeling zijn zeepbakjes ingewerkt. Ook het sanitair zelf is bewaard, meer bepaald de massieve witte badkuip met kranen aan de buitenkant bevestigd, een bidet en twee grote witte lavabo's. Boven de lavabo's is een grote spiegel bevestigd, voorzien van een glazen tablet met metalen ondersteuning en twee buislampen boven de spiegel.

Art. 3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden;
- 2° Woning Velghe getuigt van een totaalconcept met een grote ensemblewaarde, gekenmerkt door een kwalitatieve afwerking van exterieur en interieur, met inbegrip van vast meubilair. Elke beheersdaad vraagt om een geïntegreerde en duurzame aanpak waarbij de impact op de volledige site met al z'n componenten wordt afgewogen. Ingrepen dienen de beschermde erfgoedkenmerken en -elementen te respecteren en te ondersteunen, en mogen de draagkracht van de beschermde site niet overschrijden. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en indien nodig conserverende ingrepen;
- 3° met betrekking tot het exterieur van Woning Velghe beoogt de bescherming het behoud van de buitenarchitectuur qua schaal, volumewerking, detaillering en materiaalgebruik, waarbij de architecturale eigenheid en herkenbaarheid van het ontwerp gerespecteerd dient te worden. Beeldbepalend voor de buitenarchitectuur van de woning zijn de afwerking met graniet en een roze betegeling, voorzien van enkele driedimensionaal uitgewerkte tegels, de gestroomlijnde erker, de typische vensters, waaronder een ovaalvormig venster, en de decoratieve elementen die verwijzen naar de pakketbootstijl, waaronder de vlaggenmasten en het gebruik van zichtbare metalen, verchroomde elementen, zoals aanwezig in het balkonhek, de toegangsdeur en het decoratieve scherm boven de deur. Het bewaarde stalen schrijnwerk van de gelijkvloerse en eerste verdieping, en de geometrische glas-in-loodramen in de bovenlichten van de deur en in de achtergevel ter hoogte van de traphal, zijn kenmerkend voor de bouwperiode. Indien herschilderen van het schrijnwerk en de decoratieve elementen noodzakelijk is, is het wenselijk de historische kleurstellingen op basis van materiaaltechnisch onderzoek te hernemen. De afwerking van de achtergevel getuigt van een eenvormigheid met het aanpalende secretariaat van de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België, waardoor bij ingrepen rekening gehouden dient te worden met het materiaalgebruik en met de erfgoedwaarde van de geveldoorbrekingen (glas-in-loodramen). Ook ingrepen aan de achterliggende garage, die in haar vormgeving aansluit bij de bootstijl, dienen verzoend te worden met de bewaarde opbouw, het materiaalgebruik en het oorspronkelijke ontwerp van dit volume;
- 4° het is noodzakelijk dat er conserverende maatregelen worden genomen om verdere dégradatie van de opvallende en waardevolle gevelbetegeling te voorkomen en dat deze wordt gerestaureerd, waar schade al is opgetreden. Hierbij is een wetenschappelijke en vakkundige aanpak essentieel, en dient met zoveel mogelijk respect omgegaan worden met de oorspronkelijke bouwmaterialen. Verder onderzoek naar de oorspronkelijke

producent van de keramische tegels is hierbij wenselijk en noodzakelijk. Lacunes worden bij voorkeur ingevuld met gerecupereerde tegels - indien voorhanden - of passende keramische replica's;

- 5° met betrekking tot het interieur beoogt de bescherming het behoud van de herkenbaarheid als een burgerhuis uit het interbellum, voorzien van de typische planindeling van een enkelhuis en een weloverwogen, kwalitatieve afwerking. De interieurafwerking omvat onder meer vloeren, lambriseringen en decoratieve en functionele elementen uitgevoerd in verschillende marmersoorten, en is het opvallendst aanwezig in de representatieve vertrekken van de gelijkvloerse verdieping. Ook het houten schrijnwerk van alle binnendeuren, voorzien van metalen hang- en sluitwerk en eventueel ingevuld met glas-in-loodramen, de houten parketvloeren, en de opvallende trap, maken deel uit van het totaalontwerp. De trap combineert hout bovendien met een metalen leuning met een buisprofiel en traditioneel geïnspireerde ornamenten. De bescherming beoogt ook het behoud van de erfgoedelementen bewaard op de bovenverdiepingen, met in het bijzonder de gaaf bewaarde badkamerafwerking met bijhorend sanitair en de vaste meubilering van de hoofdslaapkamer;
- 6° de huidige herbestemming van de woning toont reeds aan dat een flexibele invulling mogelijk is in de ruimtes waar weinig of geen erfgoedkenmerken en -elementen zijn bewaard, of waar verzoening hiermee mogelijk is. Het is wel wenselijk dat bij herinvullingen de oorspronkelijke functie als woonhuis herkenbaar en afleesbaar blijft. Het is ook aangewezen dat er respectvol wordt omgegaan met de oorspronkelijke ruimte-indeling, zoals gedocumenteerd in onder meer het bouwdossier (voor de herbestemming plaatsvond en de toegevoegde passerelle tot nummer 95 de achterzijde van de woning verstoorde), en dat deze in de mate van het mogelijke wordt hersteld;
- 7° de huidige invulling van de achtertuin met een beperkte aanplanting en grotendeels omgevormd tot parkeerruimte (met eveneens een aanpassing van de garage tot gevolg), wordt als storend ervaren en zou bij voorkeur in de toekomst een andere invulling krijgen, die nauwer aansluit bij de oorspronkelijke bestemming als tuin.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;

- f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
- a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
- 6° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur:
- a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
 - c) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
 - d) het uitvoeren van werken die het uitzicht of de indeling van het interieur wijzigen;
 - e) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
 - f) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
 - g) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontpleisteren van bepleisterde elementen;
 - h) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
 - i) het plaatsen of vernieuwen van technische voorzieningen zoals verwarming, klimaatregeling, elektrische installatie, geluidsinstallatie, sanitair, liften en beveiligingsinstallaties, met uitzondering van die installaties waarvoor geen destructieve ingrepen moeten gebeuren en/of die geen storende visuele impact hebben op de erfgoedelementen en -kenmerken.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel,

06 DEC. 2018

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS